

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет історії, політології та національної безпеки
Кафедра музеєзнавства, пам'яткознавства та інформаційно-аналітичної
діяльності

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента

ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ У МУЗЕЙНІЙ СПРАВІ
підготовки першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Луцьк – 2025

Силабус освітнього компонента «ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ У МУЗЕЙНІЙ СПРАВІ»
підготовки бакалаврського освітнього рівня.

Розробник: Чибирак С. В., доцент кафедри музеєзнавства, пам'яткознавства та інформаційно-аналітичної діяльності, к.і.н., доцент.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:



(Надольська В. В.)

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри музеєзнавства, пам'яткознавства та інформаційно-аналітичної діяльності

протокол № 1 від 28 серпня 2025 р.

Завідувач кафедри:



(Гаврилюк С. В.).

1. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма здобуття освіти	Галузь знань 02 Культура і мистецтво	Вибірковий
Кількість годин/кредитів 150/5	Спеціальність 027 Музеєзнавство, пам’яткознавство	Рік навчання: 2-й Семестр: 4-й
ІНДЗ: немає		Лекції: 10 год.
		Практичні (семінарські): 20 год.
	Освітньо-професійна програма «Музейний менеджмент, культурний туризм»	Самостійна робота: 110 год.
	Освітній рівень бакалаврський	Консультації: 10 год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання	українська	Навчальний план 2024 р. зі змінами 2025 р.

II. Інформація про викладача

ППП: Чибирак Світлана Вікторівна.

Науковий ступінь: кандидат історичних наук.

Вчене звання: доцент.

Посада: доцент кафедри музеєзнавства, пам'яткознавства та інформаційно-аналітичної діяльності.

Контактна інформація: 0994326189, Chibirak.Svitlana@vnu.edu.ua

Дні занять: див. електронний розклад <https://ps.vnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу

Силабус освітнього компонента «Цифрові технології у музейній справі» складено з урахуванням можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти бакалаврського рівня. Він спрямований на: вивчення здобувачами освіти сучасних підходів до використання цифрових інструментів у роботі музеїв, оцифрування колекцій, створення інтерактивних віртуальних експозицій.

2. Мета і завдання освітнього компонента.

Мета освітнього компонента: формування системних знань про наявні цифрові технології, що застосовуються у музейній сфері; формування навичок роботи з ними; знайомство з світовими та вітчизняними практиками застосування цифрових технологій та контенту у музейному середовищі.

Основними завданнями вивчення освітнього компонента є: ознайомлення з віртуальними музеями; оволодіння методикою оцифровування музейних експонатів та роботи з базами даних.

3. Soft skills. Вивчення освітнього компонента дозволить здобувачам освіти розвинути комунікативні навички (презентувати результати цифрових проєктів); критичне та аналітичне мислення (аналіз ефективності цифрових рішень для музею); цифрову грамотність і адаптивність (швидке освоєння нових технологій; здатність адаптуватися до постійних змін у цифровому середовищі).

4. Структура освітнього компонента.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ. (семін.)	Сам. роб.	Консультації	Форма контролю/бали
1	2	3	4	5	6	7
Тема 1. Цифрові технології: поняття, характеристика.	14	2	2	10		ДС, УО, Р, РМГ / 12
Тема 2. Типологія цифрових технологій	17	2	2	12	1	ДС, УО, Р, РМГ / 12
Тема 3. Світові практики цифровізації культурної спадщини	20	2	2	15	1	ДС, УО, Р, РМГ / 12
Тема 4. Український досвід роботи з цифровим контентом та оцифрованими творами.	20	2	2	15	1	ДС, УО, Р, РМГ / 12
Тема 5. Методики оцифровування музейних предметів	17	2	2	12	1	ДС, УО, Р, РМГ / 12
Тема 6. Робота з базами даних	16		2	12	2	ДС, УО, Р, РМГ / 12
Тема 7. Інструменти для залучення відвідувачів до музейної установи.	16		2	12	2	ДС, УО, Р, РМГ / 12
Робота на семінарських заняттях						7 x 12 = 84 балів
Виконання завдань самостійної роботи						16 балів
Усього годин/ балів						120 10 14 88 8 100 балів

Форма контролю*: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору, УО – усне опитування тощо.

5. Завдання для самостійного опрацювання

Самостійна робота здобувачів вищої освіти виконується за завданням і при методичному керівництві викладача, але без його безпосередньої участі. Вона включає як повністю самостійне засвоєння окремих тем освітнього компонента, так й опрацювання тем, які розглядаються під час аудиторної роботи. У ході самостійної роботи здобувачі освіти опрацьовують та конспектують навчальну, наукову і довідкову літературу, виконують завдання, спрямовані на закріплення знань і формування умінь та навичок, готуються до поточного контролю з освітнього компонента.

№ теми	Види, зміст самостійної роботи
1	Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до семінарського заняття. Укладіть словник основних визначень.
2	Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до семінарського заняття. Складіть таблицю класифікації цифрових технологій.

3	Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до семінарського заняття. Напишіть есе на тему «Найкращий приклад застосування цифрових технологій у музеї однієї із зарубіжних країн».
4	Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до семінарського заняття. Напишіть есе на тему «Найкращий приклад застосування цифрових технологій у музеї України».
5	Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до семінарського заняття. Опрацюйте матеріал про методи оцифрування музейних предметів.
6	Підготовка до семінарського заняття. Проаналізуйте у вигляді таблиці Реєстр Музейного фонду України, де вкажіть на позитиви та негативи у його роботі.
7	Підготовка до семінарського заняття. Проаналізуйте музейну аудиторію конкретного музею за його соціальними мережами.

IV. Політика оцінювання

При вивченні освітнього компонента «Цифрові технології у музейній справі» застосовується поточний та підсумковий семестрові форми контролю. Також, передбачено обов'язковий контроль засвоєння навчального матеріалу дисципліни, віднесеного на самостійну роботу. Поточний контроль (засвоєння окремих тем) проводиться у формі усного опитування або письмового експрес-контролю на лекціях та семінарських заняттях, у формі виступів здобувачів вищої освіти з доповідями та під час дискусій при обговоренні навчальних питань на семінарських заняттях, у формі написання рефератів, розв'язування кейсів.

При вивченні освітнього компонента необхідно спиратися на конспект лекцій, рекомендовану навчальну та наукову літературу. Вітається використання інших джерел з альтернативними поглядами на ті чи інші питання задля формування продуктивної дискусії з проблем освітнього компонента.

Відвідування занять є обов'язковим. У разі підписання здобувачем вищої освіти індивідуального плану обов'язковим є виконання індивідуальних завдань згідно зі встановленим викладачем графіком. Високо оцінюється прагнення здобувачів вищої освіти: регулярно відвідувати заняття; планомірно та систематично засвоювати навчальний матеріал; активно працювати на лекційних і семінарських заняттях, брати участь в обговоренні дискусійних питань; повною мірою долучатися до активних форм навчання; відпрацьовувати пропущені семінарські заняття. Навчання за індивідуальним графіком може бути організоване за допомогою дистанційних технологій навчання, або в інший спосіб (електронний особистий кабінет здобувача, електронна пошта, доступні аудіокомунікаційні сервіси).

Недопустимими є: пропуски з неповажних причин та запізнення на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття (окрім випадків, передбачених навчальним планом та методичними рекомендаціями викладача); списування та плагіат.

Здобувачі вищої освіти мають дотримуватися академічної доброчесності: самостійно виконувати усі навчальні завдання, завдання підсумкового контролю. У разі використання ідей, тверджень, відомостей при виконанні усіх завдань, передбачених силабусом, необхідно

у формі посилань вказувати на джерела інформації. Дотримуватись норм законодавства про авторське право і суміжні права. Дотримуватись положень «Кодексу академічної доброчесності ВНУ імені Лесі Українки».

У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття з поважних причин та надав підтверджуючий документ, на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття (усно або у формі тестування) та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми. Пропущені з поважних причин заняття відпрацьовуються у визначений час згідно затвердженого графіка.

Консультації здобувачам вищої освіти надаються: на кафедрі згідно графіку; онлайн через Університетський портал – Office 365, за допомогою Viber чи електронної скриньки (за попередньою домовленістю з викладачем).

Результати навчання, здобуті здобувачем освіти шляхом неформальної та/або інформальної освіти, визнаються у ВНУ імені Лесі Українки шляхом валідації. Порядок та процедура визнання регламентується «Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у ВНУ імені Лесі Українки». Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті (професійні курси/тренінги, громадянська освіта, онлайн-освіта, професійні стажування та ін.), які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, тощо, які передбачені силабусом ОК. Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передує семестру початку вивчення освітнього компонента, або під час вивчення ОК (але не пізніше початку останнього місяця навчання, враховуючи ймовірність непідтвердження здобувачем результатів такого навчання).

Загалом оцінювання здобувачів здійснюється відповідно до «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти ВНУ імені Лесі Українки». Максимальну кількість балів (100) можна набрати упродовж семестру за результатами виконання усіх видів робіт, які передбачені силабусом:

1. Робота на семінарських заняттях (максимум 84 бали).
2. Виконання завдань самостійної роботи (максимум 16 балів).

V. Підсумковий контроль

Семестровий залік виставляється здобувачам освіти на підставі результатів виконання усіх видів запланованої навчальної роботи упродовж семестру за 100-бальною шкалою. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів).

У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються. Максимальна кількість балів на залік під час ліквідації академічної заборгованості – 100. Повторне складання заліку допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Терміни проведення підсумкового семестрового контролю встановлюються графіком навчального процесу.

Перелік питань для підсумкового контролю:

1. AR/VR технології у музейній діяльності.
2. Інструментарій у роботі з онлайн аудиторією.
3. Методи оцифровування музейної колекції за групами збереження.
4. Методика оцифровування музейної колекції за групами збереження.
5. Міжнародні стандарти з оцифровування та он-лайн доступу до культурної спадщини та електронного збереження.
6. Музейна розповідь в епоху цифрових технологій.
7. Онлайн-екскурсії.
8. Особливості виставок NFT-творів.
9. Сайт та його потенціал у актуалізації пам'ятки природи/історії і культури.
10. Соціальні мережу в музейній роботі.
11. Створення доступного музейного середовища онлайн.
12. Технічне та програмне забезпечення е-фондів українських музеїв.
13. Типологія цифрових технологій.
14. Універсальний дизайн та веб-доступність сайту.
15. Цифрові копії музейних предметів в Реєстрі Музейного фонду України.
16. Цифрові копії музейних предметів на онлайн платформі Europeana Pro
17. Цифрові копії музейних предметів на онлайн платформі Google Art&Culture
18. Цифрові технології збереження та популяризації культурної спадщини в умовах воєнних дій.
19. Цифрові технології у культурно-світній роботі музеїв.
20. Цифрові технології: поняття, характеристика.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90 – 100	Зараховано
82 – 89	
75 – 81	
67 – 74	
60 – 66	
1 – 59	Незараховано (необхідне перескладання)

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Біррова О. Історико-культурна спадщина України: цифрові технології збереження та популяризація в умовах воєнних дій. *Науково-теоретичний альманах Грані*. 2023. Т. 26. № 5. С. 90–94. <https://doi.org/10.15421/1723106>
2. Будчик М., Карп'юк А., Трофимук-Кирилова Т., Чибирак С. використання мобільного додатку ActionTrack у підготовці майбутніх фахівців музеєзнавства та пам'яткознавства.

Інформаційні технології та засоби навчання. Том 104. № 6. С. 96–115, грудень 2024 р., doi: 10.33407/itlt.v104i6.5552.

3. Волинець В. О. Новий зміст і потенціал віртуального музею. *Цифрова платформа: інформаційні технології в соціокультурній сфері*. 2020. Т 3. Вип. 2. С. 122–133.

4. Волинець В. О. Цифрові технології у сфері культури: теоретизація проблеми цифрових даних і культурної спадщини. *Цифрова платформа: інформаційні технології в соціокультурній сфері*. 2021. Т. 4. Вип. 2 С. 195–205.

5. Караманов О. Інформаційні технології в музеї: від розробки сайтів до мультимедійних онлайн-платформ. Перша міжнародна наукова конференція пам'яті професора Костянтина Тищенка «Лінгвосфера учора, сьогодні, завтра», 10-12 жовтня 2024 р. Київ: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2024. С. 231–234.

6. Кузнецова Л., Кушнар'єв І. Віртуальні музеї України як засоби збереження історичної пам'яті в умовах війни. *Питання культурології*. 2024. № 43. С. 142–155.

7. Надольська В. В. Інформаційні технології як складова розвитку музейної справи. *Інформаційні технології в соціокультурній сфері, освіті та економіці* : матеріали V Міжнар. наук.-практ. конф. студентів і молодих учених. / М-во освіти і науки України; Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. Київ : Видавничий центр КНУКіМ, 2021. С. 248–252.

8. Розгон О. В. Віртуальна версія музею як засіб упровадження цифрових технологій. *Право та інноваційне суспільство*. 2019. № 2 (13). С. 20–26.

9. Boboc G., Bautu E. Augmented reality in Cultural Heritage. *Advanced Technologies in Digitizing Cultural Heritage*. 2022. № 12(19). P. 1–25.

10. Managing the Digitisation of Library, Archive and Museum Materials. URL: <https://collectiontrust.org.uk/resource/managingthe-digitisation-of-library-archive-and-museum-materials/>

Інтернет-ресурси:

1. Блог Museumnext. URL: <https://www.museumnext.com/blog/>
2. Музей Моко. URL: <https://mocomuseum.com/>
3. Europeana pro. URL: <https://pro.europeana.eu/>
4. Google Art&Culture. URL: <https://artsandculture.google.com/?hl=uk>
5. Meta history. Museum of war. URL: <https://meta-history.wixsite.com/ukraine>
6. PinchukArtCentre. URL: <https://new.pinchukartcentre.org/>
7. Мистецький Арсенал. URL: <https://artarsenal.in.ua/>
8. Federal Agencies Digital Guidelines Initiative. URL: <https://www.digitizationguidelines.gov/>